

Guía Docente				
Datos Identificativos			2015/16	
Asignatura (*)	Socioloxía		Código	611G01003
Titulación	Grao en Economía			
Descriptoros				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Primeiro	Formación básica	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Socioloxía e Ciencia Política da Administración			
Coordinación	Castro Noya, Maria Luisa Fernanda	Correo electrónico	luisa.fernanda.castro.noya@udc.es	
Profesorado	Castro Noya, Maria Luisa Fernanda	Correo electrónico	luisa.fernanda.castro.noya@udc.es	
Web				
Descrición xeral	A Socioloxía aborda o estudo dos fenómenos sociais, políticos e económicos a través dos referentes teóricos, modelos e variables explicativas propias de la socioloxía. Neste curso introductorio o obxectivo consiste , por un lado, en comprender os fundamentos epistemolóxicos e teóricos de esta disciplina social; por outro, en promover o criterio científico,a facultade crítica e a experiencia práctica en temas teóricos, ca finalidade de capacitar aos estudantes no análisis especializado de la materia.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A11	CE11Leer e comunicarse no ámbito profesional en máis dun idioma, en especial en inglés.
A13	CE13-Comunicarse con fluidez no seu contorno e traballar en equipo.
B1	CB1 - Que os estudantes demostren posuir e comprender coñecementos nun área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e que soe encontrar nun nivel que, aínda que se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
B2	CB2 - Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dun xeito profesional e posúan as competencias que se demostran por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da su entorna de traballo.
B3	CB3 - Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da su área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
B4	CB4 - Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B5	CB5 - Que os estudantes desenvolvesen aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B6	CG1- Que os estudantes formados se convertan en profesionais capaces de analizar, reflexionar e intervir sobre os diferentes elementos que constitúen un sistema económico
B7	CG2 - Que os estudantes coñezan o funcionamento e as consecuencias dos sistemas económicos, as distintas alternativas de asignación de recursos, acumulación de riqueza e distribución da renda e estean en condicións de contribuír ao seu bo funcionamento e mellora
B8	CG3 -Que os estudantes sexan capaces de identificar e anticipar os problemas económicos relevantes, identificar alternativas de resolución, seleccionar as máis axeitadas e avaliar os resultados aos que conduce.
B9	CG4 -Que os estudantes respecten os dereitos fundamentais e de igualdade de oportunidades, non discriminación e accesibilidade universal das persoas con minusvalidez.
C1	CT1-Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C6	CT4-Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	CT5-Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	CT6-Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
Leer en máis dun idioma Comunicarse con fluidez. Traballar en equipo.	A11 A13	B1	
Recordar e memorizar os coñecementos adquiridos. Entender a información aprendida. Distinguir e separar a información aprendida. Utilizar os coñecementos e habilidades adquiridas na resolución de problemas. Distinguir, separar e interrelacionar as distintas partes e elementos da información adquirida. Identificar situacións ou fenómenos sociais relevantes. Reunir e interpretar a información pertinente, así como utilizar principios, ideas e conceptos, para a resolución dun problema social. Identificar as posibles alternativas de resolución, valorando os resultados. Diseñar, planificar e desenvolver traballos, de forma individual e en equipo, mediante a utilización dos coñecementos e habilidades adquiridas, ca finalidade de crear algo novo. O anterior significa que o estudante pode realizar o análise dun tema ou dun fenómeno social dende unha perspectiva sociolóxica, utilizando as teorías e técnicas cualitativas y cuantitativas pertinentes. Demostrar ante o público, especializado ou non, a capacidade acerca da resolución de problemas, ou ben da elaboración do estudo realizado, mediante a exposición e defensa de argumentos. Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma. Emitir xuízos mediante a comparación, o análise crítico constructivo, ou ben a defensa das decisións adoptadas, entre outras posibilidades. Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade e, en particular, a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.		B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9	C1 C6 C7 C8

Contidos

Temas	Subtemas
1. Sociedade e Economía	1. Elementos conceptuais. Metodoloxía: Técnicas cualitativas e cuantitativas.
2. Teorías económicas e teorías sociais.	2. Aportacións teóricas socioeconómicas. Economía Política, Crítica de la Economía Política, Neoliberalismo y Globalización
3. Os axentes sociais e as relacións laborais. A negociación colectiva e outros acordos sociais.	3. Democracia e participación representativa. Sindicatos e Organizacións Empresariais. Diálogo social, concertación e corporatismo. Outros actores sociais.
4. Economías basadas no coñecemento ou a sociedade da información.	4. Novas tecnoloxías. Innovación tecnolóxica. Redes sociais. Aprendizaxe permanente.
5. Sociedade, Economía e Estado. Políticas Públicas.	5. Estado de benestar: Política Económica e Política Social. Desigualdade, pobreza, exclusión e inserción social. Políticas de igualdade y de integración de género. A Sociedade do benestar.

6. Población e actividade económica. O traballo no século XXI.	6. Estructura demográfica. Mercado de traballo. Políticas relacionadas co mercado de traballo. Políticas de emprego. Educación e formación. Políticas sanitarias. Sistema de pensions. Políticas para la terceira idade. Movimentos migratorios. Xenofobia, racismo e integración.
7. A empresa como organización humana.	7. Técnicas de investigación social para a empresa. Operatividade da cultura da empresa. Adaptación das organizacións a su entorno. O modelo de desenvolvemento sostible. Políticas medioambientales

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Discusión dirixida	A13 B2 B1 B4 B8 B9 C1 C8	3	0	3
Actividades iniciais	B7	1	1	2
Estudo de casos	B6 C7	7	0	7
Eventos científicos e/ou divulgativos	B3 B8 C6 C7 C8	1	1	2
Lecturas	A11 B6 B7 C6	3	16	19
Proba obxectiva	B1 B5	2	40	42
Traballos tutelados	A13 B2 B3 B4 B5 B6 B8 C1 C6 C8	7	39	46
Sesión maxistral	B3 B6 B8 B9 C6 C7	17	5	22
Solución de problemas	B2 B3 B4 B5 B7 B8 C1 C7	3	0	3
Atención personalizada		4	0	4
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Discusión dirixida	En base as lecturas recomendadas e,se procede, sobre as exposicións orais realizadas polos alumnos -tuteladas por la profesora-, valorándose a participación activa do alumnado.
Actividades iniciais	Sesión dedicada á planificación da materia e as diversas actividades a realizar, así como a unha explicación dos contidos da guía docente.
Estudo de casos	Estudio, análisis y debate de casos concretos da realidade social.
Eventos científicos e/ou divulgativos	A Socioloxía está estreitamente conectada ao devenir social, polo que é importante cos estudantes participen en conferencias, seminarios u outros eventos.
Lecturas	As lecturas recomendadas sirven de base ao estudante para a comprensión e reforzo das sesións maxistrais; de igual modo, son necesarias para desenvolver o razoamento crítico nas discusións ou debates, e incrementan a capacidade de análise. Polo que se valora a dedicación dos alumnos as mesmas. Por outra parte, as lecturas sirven á profesora como soporte para realizar exposicións orais relativas á materia.
Proba obxectiva	Exámenes e controles dos contidos do programa.
Traballos tutelados	Os alumnos realizarán traballos teóricos dirixidos pola profesora. Ao menos un deles será realizado en equipo. Os traballos realizados serán expostos na clase polos alumnos que os realizaron.
Sesión maxistral	Exposición oral da profesora complementada con uso de medios audiovisuais.
Solución de problemas	A partir dos coñecementos e habilidades adquiridas, resolver situacións relevantes que poden ter máis de unha posible solución.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Solución de problemas Traballos tutelados Estudo de casos	Os traballos tutelados precisan a maior parte da atención personalizada (tutorías) tanto en su formulación, como no seu desenvolvemento e preparación para exposición na clase. Outra parte da atención personalizada é necesaria para o asesoramento de lecturas, os casos a analizar e outras consultas referentes á materia. A atención será realizada na clase, no despacho da profesora ou a través do correo electrónico, lisa@udc.es. As tutorías en grupo reducido terán por obxecto explicar e debater en profundidade aspectos específicos da materia.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Proba obxectiva	B1 B5	Examen teórico de preguntas cortas sobre os contidos da guía docente, que se celebrará en las fechas oficiais. Valorase a información aprendida, a súa comprensión e a aplicación das habilidades e coñecementos adquiridos.	40
Sesión maxistral	B3 B6 B8 B9 C6 C7	As sesións tratan de transmitir as ideas e os conceptos básicos, así como explicar as diferentes teorías e os métodos de análise relativos ao análise dos distintos temas e procesos sociais. Valórase, por tanto, a asistencia a clase, a atención, o coñecemento e a participación do alumno.	10
Traballos tutelados	A13 B2 B3 B4 B5 B6 B8 C1 C6 C8	Os traballos realizados conforman unha parte relevante da calificación final del alumno que asiste y participa en clase regularmente. Nesta proba valorase tanto os coñecementos e habilidades adquiridas, como o esforzo e dedicación personal de cada estudante. O traballo de búsqueda e crítica de diferentes fontes fundamentais e estadísticas, debe realizarse en tempo y forma, tal como se acordou coa profesora da materia. Por tanto, la tutela, los plazos y el modo de entrega de los mismos serán de obligado cumplimiento y no se admitirán excepciones. Nesta actividade se valora a búsqueda e o manexo de fontes documentais, o coñecemento e interpretación, a profundidade do análise, así como as conclusións e as referencias bibliográficas. Na presentación oral, de dichos traballos, valórase o interese, dominio e síntesis expositiva del traballo. Se terá en conta a defensa ou argumentación realizada.	35
Discusión dirixida	A13 B2 B1 B4 B8 B9 C1 C8	Valorase a participación do estudante na clase, mediante as aportacións u opinións y demás actividades pertinentes.	4
Eventos científicos e/ou divulgativos	B3 B8 C6 C7 C8	Se pondera a curiosidade e o interese por entender o desenvolvemento presente e futuro da sociedade.	3
Lecturas	A11 B6 B7 C6	Se valora o desexo de aprender, a comprensión, o razoamento crítico, e a capacidade de síntesis.	8

Observacións avaliación

Fontes de información

Bibliografía básica

BOURDIEU, P., Las estructuras sociales de la economía, Barcelona, Anagrama, 2003. BRUNET, I. Y PASTOR, I., Ciencia, Sociedad y Economía. Ed. Fundamentos, Madrid, 2003. CASTELLS, M, La era de la información. Economía, Sociedad y Cultura. Vols. 1 y 2. Madrid, Alianza Editorial, 1999. ENGUITA, M. F., ¿Redes económicas y modos de producción?, Sociológica 2, 1997. ¿Economía y Sociología. Para un análisis sociológico de la realidad económica. Madrid, CIS, 1998. GARCIA FERRANDO et al., Análisis de la realidad social: Métodos y técnicas, Madrid, Alianza, 1989. PEREZ ADÁN, J., Socioeconomía, Trotta, Madrid, 1997. REQUENA SANTOS, F., Análisis de las redes sociales, CIS, Madrid, 2003.

Bibliografía complementaria	ALMARCHA, A. et al, ¿Envejecimiento, natalidad y empleo: Cambios demográficos del nuevo milenio?, en Cuadernos de trabajo social, nº 14 (ejemplar dedicado a la vejez), 2001. ¿Exclusión social y educación?, en Bordón: Revista de orientación pedagógica, Vol. 56, nº 1, 2004. ALMARCHA, A.; ANDUJAR, M.; ¿Formación y Profesiones para la nueva sociedad?, en MONREAL, J. (Director): Formación y cultura empresarial en la empresa española, Civitas, Madrid, 2004. ALMARCHA, A.; CASTRO, L.; CRISTOBAL, P.; ¿Migración y 11-M, en Sociedad y Utopía. Revista de Ciencias Sociales, nº 26, 2005. ADELANTADO, J. (Coordinador): ¿Cambios en el Estado de bienestar: políticas sociales y desigualdades en España, Icaria, Barcelona, 2000. _Estado de Bienestar y Comunidades Autónomas. La descentralización de la Política Social en España. Universidad Pompeu Fabra, Tecnos, 2003. AGUILAR, S.; FONT, N.; SUBIRATS, J., Política Ambiental en España. Subsidiariedad y desarrollo sostenible, Tirant lo Blanch, Valencia, 1999. AGULLÓ TOMÁS. M. S., Mujeres, cuidados y bienestar social: el apoyo informal a la infancia y a la vejez, Instituto de la Mujer, Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales, Madrid, 2001. ALONSO BENITO, L. E.: Trabajo y ciudadanía, Madrid: Trotta, 1999. ¿Trabajo y postmodernidad: el empleo débil. Madrid: Fundamentos, 2000. CHAVES, R. y MONZÓN, J. L., La Economía Social en la Unión Europea, CIRIEC, Facultad de Economía, Universidad de Valencia, 2008. COMISIÓN EUROPEA: ¿Libro Verde Sobre política social Europea, Bruselas, 1993. ¿Libro Blanco sobre la Política Social Europea, Bruselas, 1994 _Página Web Internet, documentos relativos a ¿Desarrollo Sostenido?. CONFEDERACIÓN SINDICAL DE COMISIONES OBRERAS: Las políticas de Bienestar Social en España. Evolución y comparación con la UE, Madrid, 2003. CONSEJO ECONÓMICO Y SOCIAL. Informes anuales sobre la situación socioeconómica y laboral en España, CES, Madrid. ESPING ANDERSEN, G. Los tres mundos del Estado de Bienestar. Valencia: Alfons el Magnani, 1993. ¿Fundamentos sociales de las economías postindustriales, Ariel, Barcelona, 2000. DEL RIO COBIAN, E., El trabajo en el siglo XXI. ¿Cómo afecta la Tecnología al empleo?, AENOR, Madrid, 2003. GOMÁ, R., SUBIRATS, J., Políticas Públicas en España. Contenidos, redes de actores y niveles de gobierno, Ariel, Barcelona, 1998. GÓMEZ BENITO, C., NOYA, F. J., PANIAGUA, A., Opiniones y actitudes. Actitudes y comportamientos hacia el medioambiente en España, CIS, Madrid, 1999. GRANOVERTTER, M. S., ¿Acción Económica y Estructura Social? (1985), en REQUENA SANTOS, F., Análisis de las redes sociales, CIS, Madrid, 2003. IZQUIERDO ESCRIBANO, A., La inmigración inesperada?, Trotta, Madrid, 1996. JIMÉNEZ HERRERO, L. M., Desarrollo sostenible y Economía ecológica?, Síntesis, Madrid, 1997. LINDBLOM, CH. E., El Sistema de Mercado, Alianza, Madrid, 2002. MARTÍNEZ GONZÁLEZ-TABLAS, A., La economía política de la globalización, Ariel, Madrid, 2000. MINGIONE, E., Las sociedades fragmentadas. Una sociología de la vida económica más allá del paradigma del mercado, Madrid, MTSS, 1994. MINISTERIO DE SANIDAD Y CONSUMO, Encuesta Nacional de Salud de España.. Información y Estadísticas Sanitarias, Secretaría General Técnica, Centro de Publicaciones, Madrid. MORENO, L., Pobreza y exclusión: la malla de seguridad en España. CSIC, Instituto de Estudios Sociales PIORE, M. J. Y SABEL, C. F., La segunda ruptura industrial, Madrid, Alianza 1990. POLANYI, K., (1944), La gran transformación. Crítica del liberalismo económico. Madrid, Ed. La Piqueta, 1989. POLANYI, K., ARENSBERG C. M., y PEARSON H. W., Comercio y mercado en los imperios antiguos. Barcelona, Labor, 1976. RIFKIN, J., El final del trabajo. Barcelona, Paidós, 1996. SANTOS RUESGA, M (director), Economía del trabajo y política laboral, Pirámide, Madrid, 2002. SCHUMPETER, J. A. (1942): Capitalismo, socialismo y democracia. Madrid, Aguilar, 1968. SOLANS LATE, M. A., concertación Social y Otras formas de neocorporatismo en España y en la Comunidad Europea, Tecnos, Madrid, 1995. STIGLITZ, J E., El malestar en la globalización. Taurus, Madrid, 2002. SUAREZ, A., Nueva economía y nueva sociedad. Los grandes desafíos del siglo XXI, Pearson educación, Madrid, 2001. TEZANOS, J. F., Tendencias de estratificación y desigualdad social en España, 1997, Grupo de Estudio sobre Tendencias Sociales, Fundación Sistema, 1997. TOMMASSI, M. y IERULLI, K., (eds.), Economía y sociedad. Cambridge University Press, Madrid, 2000. TORTOSA, J. M., Sociología del sistema mundial. Madrid, Tecnos. 1992 VICENTE GIMÉNEZ, T. (coordinadora), Justicia ecológica y protección del medio ambiente. Trotta, Madrid, 2002. VV AA, Sociología y economía. Monográfico en Política y Sociedad, 21, 1996 VV AA, "El consumo. Perspectivas económicas y sociales", Revista de Occidente, nº monográfico, 1994, p.162. VV AA, "Sociología del consumo", Política y Sociedad, número 16, monográfico, 1996. WALLERSTEIN, I., El moderno sistema mundial. Vol. I y Vol. II, Madrid, Siglo XXI, 1979 y 1984. WEBER, M., Economía y sociedad. México, FCE, 1979. WILLIAMSON, O. E. (1989): Las instituciones económicas del capitalismo, México, FCE Complementar las fuentes de información con recursos de la biblioteca de la UDC y con materiales electrónicos en la red. Esto es, consultar las páginas Web de diversas entidades, entre otras, Unión Europea,
---	--

Comisión Europea, Consejo Económico y Social, CIS, CIES, páginas Web de revistas sociológicas, diversos Observatorios (Ocupacional, racismo, etc.), diversas asociaciones, OIT, CINTERFOR, IGE, INE.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías